

tror jeg at turde sige, at jeg har fremhævet Saameget, som man estet min Mening vanskeligt skal modbevise, om man maasse kan mod-sige det, til Støtte for, at Lovforslaget med dets nuværende Grundlag er ubrugeligt. Jeg kan kun bruge det for Præstetiendens Vedkommende, og selv med Hensyn dertil kan jeg ikke bruge det, idet der maa gaa noget Andet i forveien, nemlig Præstelønningsloven, hvad jeg allerede har udtalt mig om. — Jeg skal endnu kun tillade mig at nævne et Par Enkeltheder. Efter Lovforslagets § 13 skal Afsløsningskommissionen bestaa af 3 Medlemmer, 1 skal udnevnes af Indenrigsministeren, og det er Formanden, 1 skal vælges af Sogneraadet, og det 3die Medlem skal vælges paa Tiende-eiternes Begne, men jeg vil spørge, om man ikke frygter for, at dette i Virkeligheden paa samme Tid er at give Tiendeerne baade i Pose og Sæk. Sogneraadet skal vælge paa Tiende-ydernes Begne, men det kan i ikke faa Tilfælde efter dets nuværende Sammensætning blive paa Tiendeiternes Begne; thi om disse end ikke ere i Flertallet i Sogneraadet, have de dog i alt Fald en saa stærk Stemme deri, at jeg rigtignok tror, at Afsløsningen, naar de paa den ene Side selv vælge et Medlem og tillige gennem Sogneraadet udøve en ikke ringe Indflydelse paa, hvem det andet Medlem skal være, vil være meget gunstig for Tiendeiternes, men i samme Forhold og Grad ugunstig for Tiendeyderne. Det Samme gjælder selvfølgelig om Overkommissionen, hvortil Amtsrådet skal udnevne de to Medlemmer og Tiendeiternes og Sogneraadet hver 1 Medlem; der tror jeg ogsaa, at Tiende-eitern er usædvanlig meget begunstiget paa Tiendeydernes Beføstning. Den ærede Finantsminister bemærkede vel igaar, at Lovforslaget ikke alene gif Statskassen for nær, men ogsaa de private Tiende-eiere. Overfor de private Tiende-eiere maa jeg imidlertid tilstaa, at jeg ikke har den Omhyggelighed, eller jeg deler i alt Fald ikke disse Betænkkeligheder, thi det er os jo vel bekendt, hvorledes disse saakaldte Kirkepatroner, for det meste Adelsmænd, efter Reformationen tilreve sig Kirketienderne imod at vedligeholde Kirkerne; men hvorledes have de opfyldt deres Pligt? Have de ikke mange Steder

ladet Kirkerne forfalde, Hagefter nedrevet dem og derpaa stiftet Tienderne i deres Commø? Nu siger man vel, at disse Folk ikke ere dem længere, idet de have solgt dem; men de, der have kjøbt dem og indladt sig i denne Handel, maa virkelig tage Skade for Hjemgjæld, naar de have kjøbt saadanne Ting, til hvilken de oprindelige Shandehavere i Grunden havde saa ringe Udkomst.

Winther: Skjøndt der er talt en hel Del om dette Lovforslag, ser der dog nogle Bemærkninger, jeg vil tillade mig, fordi jeg anser Forslaget for at være et saa farligt Forslag for Almenvellet, at jeg ikke paa nogen Maade vil gaa ind derpaa. Jeg skal da for det Første bemærke, at forsaavidt det ogsaa omfatter Afsløsningen af Præstetienden, forekommer det mig at være aldeles overflødig, idet nemlig dette Thing for kort Tid siden i et andet Lovforslag, som endnu ligger for til Behandling i Rigsdagen, har taget en anden Bestemmelse om, hvorledes den skal afløses, og derved er netop taget Hensyn til, at der er andre Ting, som skulle afgjøres, for man kommer til Afsløsning af Præstetienden, men dette er allerede omtalt af Forskjellige, og jeg skal derfor ikke gaa videre ind derpaa. Af § 2 i Forslaget om Præsternes Lønning ser man den Maade, hvorpaa Folkethinget nylig har ment, at man hensigtsmæssigt skal gaa frem med Hensyn til denne Tiendes Afsløsning, og jeg skal derfor slet ikke tale videre om, hvad der vedrører Afsløsningen af Præstetienden, uden forsaavidt jeg skal sige, at Lovforslaget efter min Mening i saa Henseende baade er ubetimeligt og unødvendigt. — Med Hensyn til Kirketiendens Afsløsning henlede den ærede Finantsminister igaar Opmærksomheden paa, hvor umuligt det næsten vilde være at finde, hvad det er for en Byrde, der hviler paa og skal bæres ved Hjælp af Kirketienden; men foruden de mange Ting, som den ærede Minister nævnde, og hvorved han hentydede til Vanskelighederne i den Henseende, skal jeg nævne endnu et Punkt, som vi her i Rigsdagen have haft Anledning til at gjøre Betskjendtskab med. Den ærede Minister talte om, at Kirkegaardenes Udvidelse paahviler